

ให้ชื่อ

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

เทศน์พระ วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๖

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรม ฟังธรรมนะ เวลาวันเข้าพรรษา เราบวชมา เห็นใหม่ เราเข้าพรรษา ได้ชื่อหนึ่ง เวลาเราออกพรรษา เห็นใหม่ ออกพรรษา เราบวชระหว่างพรรษา เราได้ ประพฤติปฏิบัติ ออกพรรษาเราได้ชื่อหนึ่ง เวลาเข้าพรรษานี้พระบวชใหม่ นี่พระบวช ใหม่เรามาจากคฤหัสถ์ เวลาออกพรรษาเขาเรียกว่าทิด เรียกบัณฑิต เราก็ได้ชื่อมาเขาให้ชื่อ พอเขาให้ชื่อให้เสียงให้ชื่อให้นามมา ให้ชื่อให้นามมานี้เป็นชื่อเป็นนาม

แต่ระหว่างที่เราประพฤติปฏิบัติ ในพรรษาหนึ่งเราได้สิ่งใดตกค้างในใจเราไป ได้ สิ่งที่ตกค้างในใจนะ สมบัติทางโลก เห็นใหม่ สมบัติทางโลกเขาแสวงหามา เขาได้ทรัพย์ สมบัติมาขนาดไหน เขาเอาไปเทียบเคียงกันได้ว่าเขามีสมบัติมากน้อยขนาดไหน อันนี้ ศีลธรรมในหัวใจของเราใจ อัดตัดตลบสมบัติ สมบัติของใจ ใจถ้ามีสมบัติขึ้นมาจะ

เรามีสติ คำว่ามีสติ ก่อนที่เราจะประพฤติปฏิบัติ เห็นใหม่ คำว่าสติคือชื่อของมัน แต่เวลาเรามีสติ เราฝึกหัดเรามีสติของเรา สติของเรามันจะยับยั้งความคิดของเราได้ เราได้ เนื้อหาสาระ เราได้ข้อเท็จจริงของคำว่าสติ

ถ้าเรามีสติของเรา เรามีสมาธิของเรา เราทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจมันสงบ เข้ามาได้เรามีความร่มเย็นเป็นสุข เราารู้ได้ ขณิกสมาธิ เรามีความร่มเย็นเป็นสุข ถ้ามันจะ ละเอียดเข้าไปเป็นอุปปจารสมาธิ เห็นใหม่ อุปปจารสมาธิ จิตมันละเอียดมากขึ้น มีความสงบ มากขึ้น ออกรับรู้มากขึ้น นี่อาการของมันแสดงออกมาตามความจริงของมัน ถ้าเรา กำหนดพุทฺธโรชของเราต่อเนื่องมากขึ้นไป มันเป็นอัปนาสมาธิ มันเข้าไปสักแต่ว่ารู้ มัน ละเอียดลึกซึ้งจนพูดออกมาเป็นภาษาสมมุติไม่ได้ เขาถึงว่าอัปนาสมาธิสักแต่ว่ารู้ แม้แต่ เป็นภาษาสมมุติไม่ได้ ยังมีสมมุติอยู่ว่า “สักแต่ว่ารู้” มันก็รู้ของมัน เห็นใหม่ มันมี

สติปัญญาของมัน มีข้อเท็จจริง มีเนื้อหาสาระตามข้อเท็จจริงนั้น การให้ชื่อให้นาม เราได้ชื่อได้นามของมันมา

เราเรียนศึกษามาปริยัตินี้ เขาว่าเราต้องมีการศึกษา เราศึกษามาเพื่อควมามีปัญญาของเรา ปัญญาของเรานี้ปัญญาทางทฤษฎี ปัญญาทางโลก ปัญญาทางโลกคือปัญญาความจ๋า มาศึกษาจากครูบาอาจารย์ของเรา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ตามความจริงโดยชอบ วางธรรมและวินัยนี้ไว้โดยเนื้อหาสาระตามความเป็นจริงในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า วางธรรมวินัยนี้ไว้ เวลาเทศน์ธรรมจักรขึ้นมา พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม เพราะสัจจะความจริงในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้เองโดยชอบ เทศนาว่าการไปมันมีข้อเท็จจริงตามเสียงธรรมนั้นไปตามความเป็นจริง พระอัญญาโกณฑัญญะใช้สติใช้ปัญญาใคร่ตรงตามความเป็นจริงอันนั้นไป เห็นความเกิดขึ้นและความดับไปเป็นธรรมดาเห็นความเป็นจริงนะ

การให้ชื่อให้นามนั้นเป็นส่วนหนึ่ง แต่การให้ชื่อให้นามนั้น ถ้าไม่มีข้อเท็จจริงตามความเป็นจริงอันนั้น การให้ชื่อให้นามมันก็เป็นการให้ชื่อให้นามเป็นภาษาโลก นี่โลกียปัญญาๆ ปัญญาทางโลกเขาโลกียปัญญา โลกุตตรปัญญา ปัญญาตามความเป็นจริงขึ้นมาในหัวใจของเรา ถ้าตามความเป็นจริงในหัวใจเรามันจะมีข้อเท็จจริงในใจของเรา การให้ชื่อให้นามทางโลกมันเป็นการให้ชื่อให้นามทางโลกอย่างหนึ่งนะ

ถ้าการให้ชื่อให้นามตามความเป็นธรรมละ การให้ชื่อให้นามตามเป็นธรรม เห็นใหม่ นี่แม้แต่ทางปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธะ ในการปริยัตินะ มันก็เป็นการศึกษาชื่อศึกษานาม การศึกษาชื่อศึกษานามเราศึกษาขึ้นมาโดยความเป็นจริงของเรา เรารู้ความจริงของเรา แต่มันก็ไม่มีข้อเท็จจริงในหัวใจของเรา

ถ้ามีข้อเท็จจริงในใจของเราละ ถ้าข้อเท็จจริงในใจของเรานี้เราต้องเอาใจของเราไว้ในอำนาจของเราได้ เราต้องรู้ถูกรู้ผิดได้ ถ้าจิตมันสงบเข้ามา ทำไมมันถึงมีความสงบเข้ามา ถ้าความสงบเข้ามา ความสงบกับความจริง มันมีความสุขตามความเป็นจริงอันนั้น ถ้ามันเป็นความสงบไม่เป็นความจริง มันเป็นสัญญา เพราะว่าจิตใจเราเคยสงบเข้ามา เราอยากได้อย่างนั้น เราอยากอารมณ์ตามความเป็นจริงอย่างนั้น มันเป็นสัญญา

มันเป็นสิ่งที่เราเคยได้สัมผัส แต่มันไม่มีความจริง เห็นไหม ไม่มีความจริงอย่างนั้น ใจของเรามันก็ไม่เป็นความจริงตามนั้น นี่คือการให้ชื่อให้นามมาอย่างหนึ่งนะ ชื่อเท็จจริงในใจของเราอย่างหนึ่งนะ

เวลาทางโลกของเขา เห็นไหม ชื่อนายสมชาย เขาได้ชื่อของเขามาว่าเป็นนายสมชาย นายสมชายทำความดีก็ได้ นายสมชายทำความชั่วก็ได้ คำว่านายสมชายๆ นี้ ในโลกนี้มันเป็นล้านๆ คน นายสมชายที่เข้าหอเกียรติคุณ มันทำคุณงามความดีจนชื่อของเขาเข้าหอเกียรติคุณ เข้าหอที่มีคนเคารพนับถือ นั่นก็เป็นชื่อความจริงอันนั้นได้ นายสมชายติดคุกติดตะรางจนเขามีโทษประหาร ก็นายสมชายเหมือนกัน แต่ชื่อๆ เดียวกันแต่มันแตกแขนงกันไปเป็นแต่ละบุคคลๆ เห็นไหม ชื่อสมชายๆ มีเป็นร้อยเป็นพัน ถ้าเป็นร้อยเป็นพันขึ้นมา สิ่งกับทางโลกเขามีของเขาอยู่เหมือนกัน

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเราจะให้ชื่อให้นาม การที่ให้ชื่อให้นามเป็นอย่างหนึ่ง ตามเป็นจริงของเราในหัวใจของเราเป็นอีกอย่างหนึ่ง ถ้าเป็นอีกอย่างหนึ่ง เห็นไหม เราศึกษาธรรมก็เพื่อเหตุนี้ ก่อนเข้าพรรษา ก่อนเข้าพรรษานั้น ในทุกพรรษา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมและวินัย เห็นไหม บอกว่าถึงพุทธกาลศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง แล้วพอสิ้นยุคของสมณโคตม พระศรีอริยเมตไตรยจะมาตรัสรู้เป็นองค์ต่อไป เป็นภักธกัป กัปนี้มี ๕ องค์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๕ พระองค์ที่จะมาตรัสรู้ต่อไปข้างหน้า

โลกนี้เป็นอจินไตย โลกนี้เคยอยู่ของมันอยู่อย่างนี้ แต่โลกมันเปลี่ยนแปลงสภาพของมันไป ถึงกาลถึงเวลามันเปลี่ยนแปลงของมันไป ถ้าเปลี่ยนแปลงไปนี้มันเป็นอจินไตยๆ อจินไตย ๔ สิ่งนี้อจินไตย จิตของเราเวียนตายเวียนเกิดในวัฏฏะ มันเป็นความจริง เรามีขอบมีเขตของเรา

ถ้ามีขอบมีเขตของเรา เห็นไหม เพราะเราเกิดมาเป็นมนุษย์ พบพุทธศาสนา เรามีศรัทธาความเชื่อของเรา เราถึงได้มาบวชเป็นพระของเรา เรามาบวชเป็นพระ บวชเป็นพระอะไร พระเป็นผู้ประเสริฐ นี้เราเป็นนาย ก. นาย ข. นาย ง. เราเป็นผู้ประเสริฐไหม เราก็ประเสริฐในความจริงของเรา ถ้าไม่มีความประเสริฐเราจะมีความเป็นทัญญูมานะในใจของเราไหม

ในใจของเราก็มีทิฐิมีมานะของคน คนจะทุกข์จนเจ็บใจขนาดไหนเขาก็มีทิฐิมีมานะของเขา แต่ถ้าทิฐิมีมานะนั้น เห็นใหม่ ถ้าเป็นสัมมาทิฐิ ทิฐิความเห็นอันถูกต้อง ถูกต้องคืออะไร ถูกต้องเห็นใหม่ นี้โลกมันเป็นแบบนี้ โลกมันเป็นแบบนี้ เราเกิดมากับโลกเราก็ออยู่กับโลก อยู่กับ โลกนะ นี่มันสมมุติทั้งนั้น นี่โลกก็ปัญหาๆ มันก็เกิดจากนี้แหละ เกิดจากโลก ถ้าคนมีสติปัญญามันจะทวนกระแสเข้ามา ทวนกระแสโลก

ทวนกระแสโลก กระแสโลกนี้กระแสของเราที่เป็นอยู่นี้เป็นกระแสโลก ถ้าเราไหลไปตามโลก เห็นใหม่ ปลาตาย ปลาตายมันจะไหลไปตามน้ำ มันไหลของมันไป สุขสบายด้วย ไม่ต้องทวนกระแส ไม่ต้องแหวกว่ายขึ้นไปเพราะมันปลาตาย ปลาตายอาศัยให้น้ำพัดพาไป มันเน่ามันเหม็นของมันไป ปลาเป็น เห็นใหม่ ปลาเป็นมันทวนกระแสน้ำ ปลา มันต้องทวนน้ำขึ้นไปเพื่อไปวางไข่ของมัน มันจะดำรงเผ่าพันธุ์ของมัน

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราเกิดมาเป็นมนุษย์ขึ้นมาแล้ว เห็นใหม่ สิ่งที่เราเกิดมานี้มันเห็นโทษของวัฏฏะไหม? ถ้าเห็นโทษของวัฏฏะ เราก็พยายามไปปฏิบัติ แล้วไปปฏิบัติที่ไหนล่ะ? เวลาบอกว่าพระธุดงค์เราเข้าป่าเข้าเขาไปหาสถานที่วิเวก คนป่าคนเขาเขามินะ นี่คนป่าคนคอย คนคอยอยู่ในป่ามาตลอด เกิดในคอยเกิดบนป่าบนเขา นั่นแหละ แล้วก็เจริญเติบโตขึ้นมา เขาคำรังสีของเขาเหมือนกัน นี่เหมือนกัน การที่เราจะทวนกระแสๆ สิ่งที่เราออกธุดงค์ออกวิเวกนั้น มันก็เป็นปัจจัยเป็นเครื่องอาศัย เป็นสิ่งที่เราจะแสวงหาตัวตนของเรา เราแสวงหาหัวใจของเรา เราจะไปธุดงค์ที่ไหนก็แล้วแต่ เราก็เพื่อจะหาความสงบระงับในใจของเรา เพื่อเกิดศีลสมาธิในใจของเราขึ้นมา ทวนกระแสๆ

นี่ก็เหมือนกัน เราเกิดเป็นมนุษย์ มนุษย์เห็นใหม่ เราเกิดมาเป็นมนุษย์ มันเป็นโลกเกิดจากพ่อจากแม่ เกิดจากกาม องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพระโมคคัลลานะ พระโมคคัลลานะที่เขาจะถวายกามแล้วปฏิเสธเขา นี่เฟ่งของเขาจนทุกทวารเกิดหนองนอนไซ กรรมมันหนักๆ สุดท้ายแล้วพระโมคคัลลานะไปขององค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ช่วยเขา องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่ากรรมเขามากนัก หนักเท่าแผ่นดิน หนักเท่าแผ่นดินนี้เหาะไปบนอากาศเพื่อที่จะเห็นแผ่นดิน องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกไว้เลยนะ “ถ้าเธอเห็นโลกนี้เท่าใบมะขาม อย่าไปมากจากนั้นให้กลับมา” เวลาไปแล้วหลง ไปจนกลับมา กลับมานี้มารำพันกับองค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

“โทษของกามมันหนักหนานัก โทษของกาม”

“โมคคัลลานะ เธอพูดอย่างนั้นไม่ได้ เราตถาคตก็เกิดจากกามเหมือนกัน”

เราจะปฏิเสธโลกไม่ได้ไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็มีพ่อแม่ แม่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เกิดจากพ่อแม่เหมือนกัน เกิดจากกามเหมือนกัน แต่เกิดจากกามขึ้นมาเราเอาสิ่งนี้มาถือคัมภีร์มาทวนกระแสกลับเข้าไปในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไปตรัสรู้เองโดยชอบ นี่ไง เราปฏิเสธโลกไม่ได้หรอก ถ้าผู้ที่ปฏิบัติจริงเห็นตามความเป็นจริง เขาปฏิเสธโลกได้ยังไง เพราะเขาเกิดมาจากโลก ไม่มีโลกจะเกิดมีคนได้อย่างไร

ไม่มีโลกวัฏฏะเกิดอย่างไร จิตมันเวียนตายเวียนเกิดในวัฏฏะมันปฏิเสธได้อย่างไร มันปฏิเสธไม่ได้ เกิดมาแล้วเพียงแต่เราจะประพฤติปฏิบัติอย่างไร เราจะตั้งสติปัญญาของเราอย่างไร ถ้าทวนกระแสเข้ามานะ เราศึกษาเราก็มีความรู้ของเรา เห็นไหม ศึกษาชื่อศึกษานามมา

เราให้ชื่อให้นามกันมา นี่นายสมชายๆ นายทำดีก็ได้ ทำชั่วก็ได้ เพราะว่าอำนาจวาสนาของเขา คำว่าอำนาจวาสนาของเขาเพราะจิตใจของเขา ถ้าจิตใจของเขามีคุณงามความดีของเขา เขาจะทวนกระแสของเขา เขาทวนกระแสโลก เขาไม่ไปตามโลกได้ เขายับยั้งของเขาได้

อยู่กับโลก คุณ คุณคนที่เขามีสติปัญญาของเขา มีวัฒนธรรมของเขา เขาอยู่กับโลก เขาไม่ไปกับกระแสโลก ทุนนิยมๆ นี่มันท่วมโลก ทำไมเขามีสติปัญญายับยั้งได้ ทำไมเขามีสติปัญญาทรงวัฒนธรรมของเขาได้ ทำไมเขามีการรักษาวัฒนธรรมของเขา รักษาประเพณีของเขา รักษาประเพณีของเขาด้วยความภูมิใจ โอ้พวกเรพวกอ่อนแอ เห็นสิ่งใดเป็นกระแสที่เขาตื่นเต้น เราก็ตื่นเต้นไปกับเขา กระแสทุนนิยม นี่อะไรต่างๆ ก็ท่วมโลกๆ เราก็ไปกับเขา แต่คนที่มีความรู้ของเขา เขายับยั้งของเขาได้ เขามีความสุขของเขาได้ เขาตั้งสติปัญญาของเขาได้ เขาทวนกระแสกลับไปไหน ถ้าเราไม่มีสติปัญญาเราจะทวนกระแสกลับไปไหน

ถ้าเราไม่มีคำบริกรรม เราไม่มีชาวพุทธ เราไม่ใช่เป็นชาวพุทธ เราไม่มีพุทธศาสนา เราไม่มีรัตนตรัย เราไม่มีพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ แก้วสารพัดนึก เราไม่มีไตรสรณคมน์เป็นที่ยึดที่เหนี่ยว ถ้าเราไม่มีไตรสรณคมน์เป็นที่ยึดที่เหนี่ยว จิตใจมันก็เร่ร่อน จิตใจมันก็ไม่มีหลักมีเกณฑ์ของมัน ถ้ามันมีพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ มีรัตนตรัยเป็นที่พึ่งเป็นที่เกาะ ถ้ามีที่พึ่งที่เกาะเรามีวัฒนธรรมประเพณีของเรา

ถ้ามีวัฒนธรรมประเพณีของเรามันก็เป็นโลก ถ้าเป็นโลกมันก็มีวัฒนธรรมประเพณี มันก็ต้องมีเปลือก เปลือกส้ม ในเมื่อส้มมันก็มีเปลือกส้มเป็นธรรมดา สังคมประเพณีวัฒนธรรมมันก็เป็นเปลือกส้ม มันก็รักษาสีนี้ไว้ เรารักษา คุณสี ส้มทั้งใบนี้ ถ้าคนที่ไม่เข้าใจมัน กินตั้งแต่เปลือกส้มเข้าไปมันก็ขม ถ้ามันปอกเปลือกส้ม มันก็ได้เนื้อส้มที่หวาน

วัฒนธรรมประเพณี เราก็ออยู่กับวัฒนธรรมประเพณีเพื่อรักษาสิ่งที่เป็นไตรสรณคมน์ของเรา ถ้ารักษาไตรสรณคมน์ของเรา ถ้าเรามีสติปัญญา เห็นใหม่ เรามีคำบริกรรมของเรา เรามีคำบริกรรมพุทธโธ ธรรมโม สังฆมของเร ถ้ามีคำบริกรรมของเราจิตใจมีที่เกาะที่อาศัย ถ้าจิตใจมีที่เกาะที่อาศัย มันทวนกระแส ทวนกระแส มันทวนกระแสจากที่นี้ มันปฏิเสธไม่ได้ คนที่ปฏิเสธโดยกำปั้นทุบดิน ปฏิเสธโดยไม่ใช้ปัญญา ปฏิเสธอย่างนั้นได้ยังไง เขาไม่ได้ปฏิเสธอย่างนั้น สิ่งที่มีอยู่ก็คือมีอยู่ การปฏิเสธคือปฏิเสธตัดหาความทะยานอยากของเรา ปฏิเสธการยึดมั่นถือมั่นของเราใจ “อานนท รูป รส กลิ่น เสียง รูปอันวิจิตร เสียงอันวิจิตร รูปอันวิจิตร นั้นไม่ใช่กิเลส ตัดหาความทะยานอยากของคนต่างหาก”

ตัดหาความทะยานอยากของคนต่างหากมันเป็นกิเลส มันไม่ใช่รูปอันวิจิตร เสียงอันวิจิตร รูปอันวิจิตร ความวิจิตรอันความสวยงามนั้นมันเป็นกิเลส มันไม่ใช่ มันมีของมันอยู่อย่างนั้น นี่รูปอันวิจิตรมันไม่ใช่กิเลส ตัดหาความทะยานอยากของคน ตัดหาความทะยานอยากของคน นี่ก็เหมือนกัน เราเกิดอยู่กับโลก สิ่งที่มีเป็นโลก เห็นใหม่ เราศึกษาชื่อศึกษานามมา เราก็ต้องศึกษาตามความเป็นจริงและศึกษาทางทฤษฎี เราก็รู้เข้าใจของเราได้

แต่ความเป็นจริงละ เราทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจมันมีที่เกาะที่อาศัยเข้ามา เห็นไหม สติก็เป็นสติเนื้อหาสาระ สติตามข้อเท็จจริง ถ้ามีสมาธิขึ้นมา สมาธิก็สมาธิตามความเป็นจริงของมัน แล้วถ้ามีปัญหาขึ้นมา ปัญหามันจะตื่นเต้นมาก พอมันตื่นเต้นขึ้นมา เราจะซาบซึ้ง

เวลาหลวงตาท่านบรรลุนิพพานของท่านขึ้นมา นี่กราบแล้วกราบเล่า มีภิกษุหนุ่มมออยู่องค์หนึ่ง กราบแล้วกราบเล่า กราบแล้วกราบเล่า มันกราบอะไรนะ นี่มันกราบอะไร กราบสิ่งที่มองไม่เห็น เรามองไม่เห็นนะ กราบแล้วกราบเล่า กราบอากาศหรือ อยู่ในป่า ในเขาจะไปกราบอะไรละ กราบเคารพพระรัตนตรัยไง กราบเคารพนี้พุท ธรรม สังฆรรวมเป็นหนึ่งเดียวไง กราบธรรม-สังฆธรรม สังฆธรรมอันที่รู้ที่เห็นนั่นนะ กราบแล้วกราบเล่า กราบแล้วในหัวใจ นี่ปัจจัยตั้ง สันติปฏิญญา รู้เฉพาะตน รู้เห็นตามความเป็นจริงในใจของคุณ

แต่คนที่มองมาจากข้างนอกนี่กราบอะไรนี่ แต่เวลาเรากราบทางโลก เห็นไหม ถ้าไม่มีพระพุทธรูปเราจะกราบอะไร? เวลากราบพระก็ต้องมีพระ ไม่มีพระจะทำบุญกุศลที่ไหน นั่นมันเป็นเรื่องโลก เราก็อยู่กับโลก วัฒนธรรมประเพณีเป็นอย่างนี้ เราก็อยู่มาเป็นอย่างนี้ นี่ให้ชื่อให้นาม การให้ชื่อให้นาม เห็นไหม ถ้าภาษาโลกนี่เพราะให้ชื่อให้นาม วิทยาศาสตร์เขาถึงค้ำได้

พระมีที่ไหน ก็ลูกชาวบ้านทั้งนั้น พระก็มาจากคน ทำไมคนก็เป็นคนเหมือนกัน นี่ก็เป็นคนเหมือนกัน ห่มผ้าเหลืองทำไมต้องไปเคารพบูชา

เขาดูกันที่คุณธรรม เขาดูที่พฤติกรรม พฤติกรรมที่ความแสดงออกอันนี้นะ มันเป็นเรื่องไม่จริง มันเป็นเรื่องนั้น ถ้าวิทยาศาสตร์เขาคิดกันอย่างนั้น โลกคิดอย่างนั้น

แต่ถ้านี้ไง มันอัศจรรย์มันใจ มันไม่เหมือนธรรม ธรรมมันมีหยาบมีละเอียด เห็นไหม รูปธรรม นามธรรม สิ่งที่เป็นธรรมนี่ให้ชื่อให้นามมา มันก็เป็นชื่อทั้งนั้นนะ แต่ถ้าเป็นความจริง ความจริงเรามีสติปัญญาเราแยกแยะแล้ว เราแยกแยะของเรา เห็นไหม ครูบาอาจารย์ของเราก็อยู่วัดอยู่วาของเรา

เราก็มีรูปมีนามเหมือนกัน เราก็มีร่างกายมีจิตใจเหมือนกัน ถ้ามีร่างกายมีจิตใจเหมือนกันเราก็พิจารณาของเราสิ เรามีสติปัญญาเราก็เกาะเกี่ยวของเราไว้ ถ้ามันเกาะเกี่ยวของมันไว้ เห็นไหม นี่สิ่งที่เราพูดโธๆ โพุทธ โธ ธรรม โธ สังโฆ สิ่งที่จิตมันเกาะไว้ จิตต้องเกาะไว้

ครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติมาท่านรู้จริงของท่าน ท่านรู้จริงของท่านนะ จิตนี้... จิตนี้... ความรู้สึกนึกคิดอันนี้มันเร็วมาก มันมีพลังงานมาก มันมีความทุกข์ ความสุขในหัวใจนี้ล้นเหลือ ถ้าใครรู้ใครเห็น ใครถนอมรักษา ใครสร้างตั้งจะความจริงในใจขึ้นมาได้ มันจะเป็นสิ่งที่มหัศจรรย์

สิ่งที่มหัศจรรย์ทางโลก เห็นไหม สิ่งมหัศจรรย์ทางโลก ๗ อย่าง คุณสิ สิ่งมหัศจรรย์ทางโลกเขาเข้าไปคู่กันไปศึกษากัน มนุษย์สร้างขึ้นทั้งนั้นนะ แต่คุณธรรมในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้เองโดยชอบ พระโมคคัลลานะ พระสารีบุตร นี้ตรัสรู้เองโดยชอบโดยความเป็นจริงในใจอันนั้น แล้วใจอันนั้น เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรม เห็นไหม เทวดา อินทร์ พรหม ตรัสรู้ธรรมโดยชอบๆ มหาศาลเลย ในหัวใจอันนี้มันมหัศจรรย์ สิ่งที่เป็นความมหัศจรรย์ของเราละ สิ่งมหัศจรรย์ไม่ใช่มนุษย์สร้าง ตั้งจะๆ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค ตั้งจะ จิตนี้มีการกระทำ ออกจากอริยสัจ จิตนี้มีการกระทำ ทุกข์ควรกำหนด สมุทัยควรละ นิโรธมีด้วยมรรคญาณ มันเป็นจริงขึ้นมา ถ้ามันเป็นจริง

ถ้ามันไม่มีความเป็นจริงสิ่งนี้จะพิสูจน์กันได้อย่างไร สิ่งนี้ตรวจสอบกันได้ อย่างไร สิ่งนี้มันตรวจสอบความเป็นจริงขึ้นมา เห็นไหม เราให้ชื่อให้นามมาก่อน นี่การให้ชื่อให้นาม เห็นไหม คุณสิ เกิดมาจากพ่อจากแม่ พ่อแม่ก็ให้ชื่อให้นามมา มาบวชเป็นพระอุปัชฌาย์ก็ให้นามมา ได้ฉายามา เวลาเรามาปฏิบัติขึ้นมา เราศึกษาในธรรม เราก็ได้ชื่อได้นามมา แต่ถ้าได้ความจริงขึ้นมามันมหัศจรรย์นะ

แต่จิตมันสงบขึ้นมามันสงบ เพราะมันสงบขึ้นมา ถ้าคนที่บวชแล้วจิตสงบได้ มันคิดใจนะ เวลาจิตใจนี้มันเจริญมันบอกเลย มรรคผลนิพพานจะหีบจับได้เลย หวังมรรคผล มรรคผลนิพพาน แต่เวลาปฏิบัติไปๆ เวลาจิตมันเจริญนะ แล้วมันพิจารณามาถึงที่สุด ไม่เป็นอกุปปิยธรรม เต็มได้ ความเจริญแล้วเต็ม เต็มแล้วเจริญ นี่ศัพท์ ธรรมมา

อนัตตา ธรรมทั้งหลายเป็นอนัตตา ความเจริญ เจริญที่ไหนก็เสื่อมของมัน มันเป็นโดยธรรมชาติของมัน

แต่เวลาจิตเรา ถ้าเรามีสติมีปัญหาของเรา เรามีสติปัญญา เราพิจารณาของเราไปพิจารณาตามความเป็นจริง มันเป็นอนัตตาเหมือนกัน แต่ใครเป็นผู้รู้เห็นอนัตตา ใครเป็นผู้ที่แยกแยะ ใครเป็นผู้พิจารณาอนัตตา แล้ววางอนัตตาไว้ตามความเป็นจริง เวลามันบรรลุธรรมนั้นเป็นอกุปปธรรม สิ่งที่เป็นอกุปปธรรมเป็นผลของมัน อันนี้เป็นความจริง ถ้าเป็นความจริงนะมันจะไม่เสื่อม แต่ถ้าจิตที่มันเสื่อมๆ เจริญแล้วเสื่อม เจริญแล้วเสื่อม เจริญแล้วมันเสื่อม เวลาจิตที่มันเจริญขึ้นไป มันก็มรรคผลนิพพานหยิบเอาคว้าเอาจับฉวยเอา เวลามันเสื่อมขึ้นมาที่ทอดอวย ทดทอดอวย จิตเจริญแล้วเสื่อม นี่ครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นจริงขึ้นมาท่านจะคอยดูแลเราให้ คอยดูแลในหัวใจของเรา คอยปกป้อง คอยดูแล คอยชี้แนะเรา ถ้ามันเสื่อม มันเสื่อมมันก็ต้องเจริญได้ เวลามันเจริญขึ้นมามันเจริญมาจากไหน เจริญมาจากหัวใจที่มันดำมืดนี้

จิตใจของเรานี้ จิตใจที่ให้ชื่อให้นามกันมา แต่มันยังไม่เป็นความจริงขึ้นมา เราศึกษามาเราก็มีความรู้ของเราขึ้นมา เวลาปฏิบัติไปมันเป็นความจริงขึ้นมา มันก็เป็นความแปลกประหลาดเป็นความมหัศจรรย์ของใจ ใจมหัศจรรย์ มันจับต้องของมัน มันมหัศจรรย์ของมัน นี่มหัศจรรย์ของมันแต่รักษาไม่เป็น หลงปากคอก หลงปากคอกเวลาฝึกหัดใหม่ เวลาฝึกหัดใหม่สิ่งที่รักษาไม่เป็น เวลามันเจริญออกมาขึ้นมามันดึงามขึ้นมาแล้วมันก็เสื่อมไป

เวลามันเสื่อมไปนะ สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งนั้นก็ดับไปเป็นธรรมดา เป็นธรรมดาของมัน แต่คนดูแลรักษามันไม่ธรรมดา คนดูแลรักษามันยึดมันถือมันของมัน เวลาเสื่อมไปมันก็เสียใจน้อยใจของมัน มันเสื่อมไปเป็นธรรมดา เพราะไม่ธรรมดามันไปคิดถึงอดีตอันนั้น ครูบาอาจารย์ถึงบอกให้ปล่อยวางๆ ปล่อยวางให้ได้ สิ่งที่มันเจริญขึ้นมาเป็นการยืนยันว่าสิ่งจะมีจริง มรรคผลมีจริง หัวใจมีจริง

เห็นไหม ชื่อรูปชื่อนามมันมีจริง ชื่อรูปชื่อนาม เห็นไหม นามนี้เขาก็ศึกษากัน มีธาตุ ๔ ชั้น ๕ มีภวังค์ ตกภวังค์ต่างๆ จิตลงมาสู่ภวังค์ เวลารูป รูป มหาภูตรูป รูปละเอียด รูปหยาบก็ว่าสิ่งนั้นเรารักษาของเรา มา เวลามันไปรู้จริงขึ้นมาละ มันรู้จริงขึ้นมา

มหัศจรรย์ เห็นไหม มหัศจรรย์ตั้งนั้นซบๆ มาในใจของเรา ถ้ามันซบมาเป็นความจริง ความจริงขึ้นมา ถ้ามันเจริญขึ้นไป มันเจริญขึ้นไปแล้วมันรักษาไม่ได้ มันรักษาความ ต่อเนื่องไม่ได้ มันเสื่อมขึ้นมา เสื่อมขึ้นมาก็ต้องสู้กันต่อไป พิจารณากันต่อไป

คนเราชิปปาปัญญา ปฏิบัติง่าย ฐ้ง่าย ปฏิบัติง่ายฐ้ง่ายบางทีมันไปเพราะมีอำนาจ วาสนา แต่ของเรามันต้องกระเสือกกระสน แต่กระเสือกกระสนๆ เพื่อความจริง กระเสือกกระสนต่อสู้กับกิเลสของตัวเอง เวลากิเลสในหัวใจนะ สิ่งใดต่างๆ ที่เราจะพัฒนา เราจะจัดการของเรา จะจัดการทางโลก เราจัดการทุกอย่าง เรามีความสามารถจัดการได้ แต่เวลาเราจัดการหัวใจของเราละ แล้วใครจะช่วยเหลือเจือจานเรา เวลาทุกข์ใจขึ้นมา เวลาเสื่อมขึ้นมา ใครจะมาช่วยเหลือจัดการของเรา

มีครูบาอาจารย์คอยบอกคอยแนะ คอยบอกคอยแนะ เราก็บอกว่าคอยบอกคอย แนะนำนี้เสื่อมแล้วค่อยมาบอก เวลามันเจริญขึ้นมาไม่เห็นบอกเลย เวลามันเจริญขึ้นมา มัน เจริญมาจากไหน เวลามันเจริญขึ้นมา มันก็เจริญจากเหตุ เจริญจากสติปัญญาของเรา ถ้า สติปัญญาของเราทำได้จริงมันได้จริงขึ้นมา เห็นไหม นี่มันเป็นปัจจัยจัดตั้ง ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิก บาน ถ้ามันมีความรู้ความตื่นความเบิกบานในหัวใจของเรา มันได้ข้อเท็จจริงใจ มันเป็นการให้ชื่อให้นาม มันเป็นการปฏิบัติได้ตามความเป็นจริง มันเป็นสันติภูมิโลก ถ้ามันเป็น ความจริงขึ้นมา ความจริงอันนี้มันประจักษ์กับกลางหัวใจ ถ้าประจักษ์กลางหัวใจ เห็น ใจไหม นี่เครื่องอยู่

พระเรามันมีข้อวัตรเป็นเครื่องอยู่นะ ถ้าเราไม่มีข้อวัตรเป็นเครื่องอยู่จิตใจมัน เร่วร้อน พอจิตใจเร่วร้อนมันก็ไปกว้านเอาความน้อยใจทั้งนั้นนะ มองไปทางโลกเขาอยู่สุข อยู่สบาย เขามีทุกอย่างประสบความสำเร็จของเขา เราเป็นพระเป็นเจ้าขึ้นมา ทำไมเราต้อง มาอึดคัดขาดแคลนอย่างนี้ ความว่าอึดคัดขาดแคลนมันอึดคัดขาดแคลนของกิเลสใน กิเลสมันไม่ยอมจำนน มันไม่พอใจสถานะอย่างนี้ มันจะพอใจสถานะทางโลกเขา

แต่ทางโลกเขานี่เขาต้องทุกข์ต้องยากของเขา สิ่งใดมานี่โลกนี้พร่องอยู่เป็นนิจ มัน ไม่มีสิ่งใดสมบูรณ์ตามแบบอย่างที่เราจินตนาการหรอก มันมีความขาดตกบกพร่องเป็น ธรรมดา แต่เขาหามาเขาหามาเต็มเต็มของเขา เขาหามาความเป็นอยู่ของเขา เรามองอยู่ที่นี่ เราว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่เราปรารถนา

แต่เวลาเรามีข้อวัตรเป็นเครื่องอยู่ มีข้อปฏิบัติเป็นเครื่องอยู่ ถ้ามีข้อวัตรปฏิบัติเป็นเครื่องอยู่ จิตใจมันอยู่กับข้อวัตรปฏิบัตินี้ ข้อวัตรปฏิบัติๆ ก็การกระทำของเราไง ถ้าการกระทำของเรา มันก็มีที่อยู่ที่อยู่อาศัย เห็นไหม นี่ก็เหมือนกัน เวลาบำเพ็ญกรรมของเรา จิตใจมันก็มีที่เกาะ ถ้าจิตเราไม่มีที่เกาะ เราจะเอาอะไรเป็นที่เกาะ นามธรรมนี้ ให้ชื่อให้นามมา เราก็ได้ชื่อได้นาม แต่ความจริงมันไม่มี

แต่ถ้ามันไปเกาะพุทโธๆ มันมีความจริงของมันมา ถ้ามันสงบได้แก่ไหน มันก็ได้แก่นั่น ถ้ามันสงบไม่ได้มันก็คั่นรนของมัน มันคั่นรนเพราะอะไร เพราะมันมีพุทธานุสติครอบงำมันไว้ ถ้าไม่มีพุทธานุสติครอบงำมันไว้มันก็เร่ร้อนของมัน แต่ว่ามีพุทธานุสติครอบงำมันไว้มันก็เร่ร้อนของมันไม่ได้ นี่ข้อวัตร นี่มีเครื่องอยู่ ถ้ามันมีเครื่องอยู่ ถ้าอยู่ด้วยความพอใจมันก็สงบระงับเข้ามา อยู่ด้วยความไม่พอใจ อยู่ด้วยค้นหาความทะยานอยาก อยู่ด้วยความคั่นรน มันก็คั่นรนของมันขึ้นมา

นี่ไง การปฏิบัติตามความเป็นจริง มันไม่ใช่ชื่อไม่ใช่นาม มันเป็นความจริง ถ้าความจริงมันคั่นขึ้นมา มันก็คั่นขึ้นมาตามความเป็นจริงอันนั้น ถ้าความจริงมันมีขึ้นมา เห็นไหม เราก็ได้ปฏิบัติบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า การปฏิบัติ เห็นไหม คุณิ วันพระวันเจ้าเราประพฤติปฏิบัติ หลวงปู่ขาว นี่บูชาพระพุทธ บูชาพระธรรม บูชาพระสงฆ์ ทั้งๆ ที่ท่านเป็นผู้ที่สิ้นกิเลสแล้ว ท่านยังปฏิบัติบูชาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ นี่รัตนตรัยเป็นเครื่องอยู่ เห็นไหม เพื่ออะไร เพื่อวิหารธรรม

ไอ้ของเรากิเลสเต็มหัวใจนะ เราปฏิบัติมากกิเลสเต็มหัวใจ ในพรรษา ก่อนเข้าพรรษาเราก็ตึงใจของเรา ตึงใจอริยฐานพรรษา อริยฐานชุดงค์กัน นี้อริยฐานชุดงค์ทำไม ระหว่างหนึ่งพรรษา ในพรรษาที่ผ่านมา เห็นไหม สิ่งที่กำลังมาเราตั้งชื่อตั้งนามกัน ให้ชื่อให้นามว่า “เราจะทำ จะให้ได้” ทำให้ได้ นี่สิ่งนี้เราก็ตึงชื่อ ถ้าพรรษาหนึ่งผ่านไป มันก็เพิ่มตัวเลขเข้าไปอีกหนึ่งพรรษา ชื่อก็เปลี่ยนแปลงไปแล้ว ชื่อนามมันจะมีเปลี่ยนแปลงของมันตลอดไป

แต่สิ่งจะความจริงในใจ ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา มันคงที่ของมัน ออกูปัธรรมาฯ อฐานะที่เติมสิ่งใดเข้าไป ไม่เติมสิ่งใดเข้าไปไม่ได้ จะไปตัดทอนสิ่งใดก็ไม่ได้ แต่สิ่งที่มีเป็นความจริงขึ้นมา ความจริงมันเกิดจากการบกพร่อง เกิดจากจิตที่บกพร่อง จิตบกพร่อง

จิตนี้พร้อมอยู่เป็นนิจมันถึงเวียนตายเวียนเกิด ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติถึงที่สุดแห่งทุกข์ จิตสมบุรณ์ของมัน เต็มของมัน เป็นธรรมชาติ ชาติสังขารธรรม

สังขารธรรม เห็นไหม จิตนี้กลั่นมาจากอริยสัจ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค มันกลั่นมาเป็นทางเดินของปัญญา ปัญญามันได้ก้าวเดินของมันไป ถ้าปัญญาได้ก้าวเดินไปตามความเป็นจริงเราจะรู้เห็น นี่ช่องทาง ช่องทางที่มันก้าวเดินมาตั้งแต่พื้นฐานขึ้นมา เห็นไหม นี่ความสงบของใจ

ถ้าใจมันไม่สงบ คนวิ่งอยู่มองภาพสิ่งใดมันก็ไม่ชัดเจนนัก ถ้ายังเดินอยู่ เห็นไหม ยังเดินอยู่ภาพนั้นก็มองได้รางๆ ถ้าหยุดนิ่งอยู่แล้วมองภาพนั้น ถ้าจิตมันหยุดนิ่งอยู่ เห็นไหม นี่เราถึงต้องทำความสงบของใจหยุดนิ่งอยู่เพื่อดูอาการของมัน จิตเห็นอาการของจิต จิตที่มันจะหมุนเวียนไปเพราะอาการนั้นกระตุ้น อาการนั้นยุแห่ย์ อาการ เห็นไหม มันโดยธรรมชาติ

โดยธรรมชาติของมนุษย์ มีธาตุ ๔ และขันธ ๕ ธาตุ ๔ เพราะเราเกิดเป็นมนุษย์ เห็นไหม เกิดเป็นเทวดา อินทร์ พรหม สถานะของเขาเป็นทิพย์ เกิดเป็นมนุษย์มีธาตุ ๔ และขันธ ๕ มันเป็นธรรมชาติของมนุษย์ ธรรมชาติของมนุษย์มันมีความรู้สึกนึกคิด พอไม่มีความรู้สึกนึกคิดเราจะสื่อสารกันได้อย่างไร

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะก็เป็นมนุษย์ เหมือนกัน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาพิจารณานะ พิจารณาด้วยปัญญา ปัญญาที่ไปศึกษากับเจ้าลัทธิต่างๆ ๖ ปี นั่นคือโลกีย์ปัญญา ปัญญาของฤๅษีชีไพร เห็นไหม ฆานโลกีย์ๆ จะรู้วาระจิต จะรู้ต่างๆ เป็นฆานโลกีย์ เป็นเรื่องของโลก เรื่องของโลก โลกเกิดจากอะไร โลกเกิดจากจิต เพราะจิตมันสงบเข้ามา จิตมันรู้เข้ามาแต่เป็นประสาโลก โลกีย์ปัญญา ถ้าจิตสงบเข้ามา เห็นไหม อาปานสติจนจิตสงบเข้ามา จิตเห็นอาการของจิต พอจิตเห็นอาการของจิต อาการคือความรู้สึกนึกคิด โดยธรรมชาติของเรา ความรู้สึกนึกคิดนี้เป็นเรา

เรามีความรู้สึกนึกคิด เราถึงมีความน้อยเนื้อต่ำใจ เราถึงมีความขาดตกบกพร่อง เพราะความรู้สึกนึกคิดของเราเปรียบเทียบกับสิ่งที่กิเลสมันสร้างภาพ เพราะความรู้สึกนึกคิดอย่างนั้นมันถึงเป็นไฟเผาตนใจของเราเอง เพราะใจของเรา เรากำหนดพุทธโธ ใช้

ปัญญาอบรมสมาธิ ถ้าจิตมันสงบเข้ามา สงบเข้ามา มันปล่อยวางธาตุ ๔ และขันธ ๕ เข้ามาเป็นสัจจะ สัจจะเป็นความจริงของมัน ถ้าจิตมันสงบเข้ามา เห็นใหม่

เวลาเรากำหนดพุทโธๆ เวลามันสงบระงับเข้ามา ถ้าเข้าถึงอัปนาสมาธิ สักแต่ว่ารู้ นี่พอจิตมันสงบเข้ามา ถ้ามันเป็นอุچارสมาธิมันออกฐู ออกฐูเห็นใหม่ จิตเห็นอาการของจิต ถ้าจิตสงบเข้ามาธรรมชาติมันเป็นแบบนั้น มนุษย์มีธาตุ ๔ และขันธ ๕ เพราะธาตุ ๔ และขันธ ๕ แต่ตัวจิตไม่ได้พูดถึง ธาตุ ๔ และขันธ ๕ ธาตุ ๔ และขันธ ๕ โดยทางโลกเขา แต่ถ้าจิตสงบเข้ามามันเห็นธาตุ ๔ และขันธ ๕ ถ้าเห็นธาตุ ๔ และขันธ ๕ จิตเห็นอาการของจิต

จิตเห็นอาการของจิตนี้ จิตจับอาการรูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ อารมณ์ ความรู้สึก อารมณ์ความรู้สึกเป็นรูป เห็นใหม่ อารมณ์ความรู้สึกคิด ความนึกคิดต่างๆ เป็นรูปโดยสมบูรณ์ มันถึงเกิดอารมณ์ความรู้สึก ถ้าจับเป็นรูปได้อารมณ์ความรู้สึกมันมีเวทนา เวทนาคือความดีใจ ชอบใจ เสียใจ กับอารมณ์ความรู้สึกนั้น อารมณ์ความรู้สึกนั้นมันจะเกิดขึ้นได้มันต้องมีสัญญา สัญญาคือข้อมูลของใจ พันธุกรรมของจิต พันธุกรรมของกายมีหยาบละเอียดแตกต่างกัน มันก็เกิดจากสัญญาเกิดจากข้อมูลนั้น สังขารความคิด ความปรุง ความแต่ง เวลาจับความคิดได้ สังขารความคิดความปรุงแต่งก็คือความคิด ความปรุงความแต่ง แต่งจากรูปนั้น จากรูปนั้นนะ ถ้ามีวิญญาณรับรู้ เห็นใหม่ จิตเห็นอาการของจิต จิตเห็นอาการของจิตแล้วจับวิปัสสนา สิ่งที่ว่าโลกียปัญญาๆ โลกียปัญญานี้ จิตเวลาออกรับรู้นี้เขาเอาความรู้สึกนึกคิดออกฐู ที่ว่าฉานโลกียๆ รู้ความรู้สึกนึกคิด รู้สิ่งต่างๆ มันเป็นฉานโลกีย เป็นเรื่องของโลกียปัญญา

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาจิตสงบเข้ามาแล้ว จิตเห็นอาการของจิต จิตเห็นรูป เห็นเวทนา เห็นสัญญา เห็นสังขาร เห็นวิญญาณ เห็น เห็นแต่จับไม่ได้ เห็นแต่จับไม่ได้ก็ล้มลุกคลุกคลาน ถ้าเห็นมันจับได้นี้ทวนกระแส ทวนกระแสไง อย่างนี้มันไม่ใช่ให้ชื่อให้นาม เวลาให้ชื่อให้นามกัน เห็นใหม่ ได้ชื่อได้นามกันมา นั่นเป็นรูป นี้เป็นนาม ก็ว่าได้ชื่อได้นาม มันก็ไปให้ค่าให้ชื่อให้นามเหมือนกัน มันไม่เป็นความจริง ถ้าเป็นความจริงถ้ามันจับขึ้นมาได้ ใครให้ชื่อให้นาม มันไม่ต้องให้ชื่อให้นาม สิ่งนี้มันเป็นความจริง ความจริงเพราะอะไร เพราะจิตมันจับได้

จิตมันจับได้ จิตมันรับรู้ได้เพราะอะไร เพราะมันมีรสของธรรมไง รสของสมาธิ ธรรม จิตสงบก็มีรสชาติของมัน รสชาติของสมาธิ รสชาติของความสงบ รสชาติของความอิมเมม รสชาติของความสุข รสชาติของจิตที่นิ่งอยู่ รสชาติของจิตที่มันได้เกี่ยวกิน มันได้เกี่ยวกินมันได้สำรอก มันได้สำรอกสิ่งที่เป็นสังโยชน์ เห็นใหม่ รูป เวทนา สังขาร วิญญาณ

“อานนท์ รูปอันวิจิตรไม่ใช่กิเลส”

รูปอันวิจิตร เสียงอันวิจิตร รูป รส กลิ่น เสียง ที่สวยงามที่เป็นวิจิตร จะวิจิตรขนาดไหนมันไม่ใช่กิเลส ตัณหาความทะยานอยากของคนต่างหาก ตัณหาความทะยานอยากของคนต่างหากเป็นกิเลส ถ้าจิตมันเห็นอาการของจิต มันพิจารณาของมันแยกแยะของมัน สิ่งที่ว่าป็นโลกียปัญญาเป็นเรื่องหนึ่ง จิตขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาจิตสงบเข้ามาแล้ว เห็นใหม่ อปานสติทำให้จิตสงบเข้ามา เวลาจิตเห็นอาการของจิต ท่านพิจารณาของท่าน ท่านพิจารณาของท่าน เห็นใหม่ พิจารณาแยกแยะของท่าน สิ่งต่างๆ แยกแยะให้เห็นตามความเป็นจริง มันคาย มันคายของมันออกเป็นชั้นเป็นตอนๆ

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราปฏิบัติของเรา เห็นใหม่ นี่ไม่ใช่ชื่อ ไม่ใช่การให้ชื่อให้นาม นี่เป็นความจริง ถ้าความจริงมันเป็นปัจจุบัน มันกังวลกลางหัวใจนะ มันกังวลตามความเป็นจริงในหัวใจของเรา ถ้าใครปฏิบัติใครเจริญงอกงามขึ้นมา แล้วมันรู้เห็นของมัน มันตื่นตื่นของมัน ถ้ามันตื่นตื่นของมัน เห็นใหม่ คุณสิ ทางโลกเขาเขาทำหน้าที่การงานเขาได้ ทรัพย์สมบัติของเขามา เขาว่าเขาได้ทรัพย์สมบัติของเขา ได้มากได้น้อย เขาภูมิใจ เขาดีใจ เขาเอามาใช้จ่ายใช้สอยในชีวิตประจำวันของเขา

เราภาวนาเข้าไป จิตเราสงบเข้ามานี้ได้สมาธิ ถ้าจิตได้สมาธิแล้วออกฝึกหัดใช้ปัญญา เราได้อัตตตถสมมติ สิ่งที่เป็นสมมติในใจของเรา เห็นใหม่ จิตที่มันเป็นสมาธิ มันก็มีความสุขความสงบมีความร่วมเย็นของมัน จิตที่มันออกฝึกหัดใช้ปัญญา มันเป็นธรรมชาติส่วนบุคคลๆ ธรรมชาติของใจดวงนั้น ถ้าใจดวงนั้นมีวุฒิภาวะรู้ได้ขนาดนี้

แล้วถ้ามีครูบาอาจารย์ เราเอาคุณธรรมของเราไปถวายท่าน เราปรึกษาท่าน นี่ครูบาอาจารย์ท่านรู้เลย สมบัติ อัตตตถสมมติ สมบัติของใจดวงนี้ มีสมบัติเท่านี้ แล้วสมบัติที่มันจะเพิ่มมากขึ้น นี่พิจารณาซ้ำพิจารณาซากนะ จากที่เรามีอัตตตถสมมติ มันพิจารณาไป

มันพิจารณาซ้ำพิจารณาซาก เวลามันขาด อันนั้นไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ชั้น ๕ ชั้น ๕ ไม่ใช่ ทุกข์ ทุกข์ไม่ใช่ชั้น ๕ ถ้ามันไม่ใช่เรา แล้วเรารู้อะไร ถ้ามันไม่ใช่เรา เราเอาอะไรไปรู้มัน ถ้ามันไม่รู้ มันไม่รู้มันก็เป็นเรา เป็นเราเราก็อหลง

เวลาเรามีสติปัญญาจิตสงบแล้วเราจับอาการของจิตพิจารณาได้ แล้วพิจารณาซ้ำ แล้วมันปล่อย ดั่งคพหานนี้มัน ไม่ใช่เรา แต่มันก็ไม่มีผลตอบสนอง พิจารณาซ้ำๆ จน มันขาด ชั้น ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ชั้น ๕ ชั้น ๕ ไม่ใช่ทุกข์ ทุกข์ไม่ใช่ชั้น ๕ มันสลัดทิ้ง จิตมันรวมลง จิตมันรวมลงมันปล่อยหมด พอมันปล่อยหมดนี้สังโยชน์มันขาด ถ้ามันขาดไป ขาดไปนี้แล้วมันเหลืออะไร สิ่งที่เหลือมันคืออกุปปิธรรม อกุปปิธรรม สิ่งนี้มันเป็นความจริง ถ้าเป็นความจริง ความจริงเกิดจากไหน ความจริงเกิดจากใจ

เวลาใจของเราจะ เวลาเราทำความสะอาดบ้านเรือนของเรา บ้านเรือนของเรามัน สกปรก เราทำความสะอาดของเราเป็นชั้นเป็นตอนขึ้นมา นี้โศคาปัตติมรรค โศคาปัตติผล สกิทาคามิมรรค สกิทาคามิผล อนาคามิมรรค อนาคามิผล เราทำความสะอาด บ้านเรือนของเรา ทำความสะอาดบ้านเรือนของเรา อนาคามิมรรค อนาคามิผล ว่างหมด เป็นเรือนว่าง ทำความสะอาดบ้านเรือนหมดแล้ว แล้วทำอะไรต่อไปละ จะทำสิ่งใดต่อไป การจะทำต่อไป เห็นไหม ไอ้คนที่ทำความสะอาดมานะ นี้จิตเดิมแท้ที่ส่องใส จิตเดิมแท้ที่มองเห็นไปด้วยอุปกิเลส อุปกิเลสความยึดมั่นถือมั่นในตัวมันเอง เราต้องทำความสะอาด บ้านเรือนของเราเข้ามา มันสะอาดเข้ามาเป็นชั้นเป็นตอน แล้วคนที่ทำความสะอาด นั้นนะ นี้เราจะทำอย่างไรให้ผู้ที่ทำความสะอาดนั้นให้ทำลายภพทำลายชาติ ต้นตอของมันไป ครอบตออันนั้นอยู่ไฉน

นี่ตอของจิต ตอของใจ นี้ว่าใจสะอาดบริสุทธิ์ๆ มันทำความสะอาดเข้ามาเป็นชั้น เป็นตอนเข้ามา แล้วถ้ามันมีตัวตอ มันมีตัวใจอยู่นี้ จิตเดิมแท้ที่ส่องใส จิตเดิมแท้ที่มองเห็นไปด้วยอุปกิเลส มันยังมีตัวตออยู่นี้ มันมีสิ่งที่มีมารมันจับต้องได้นี้ แล้วมันจะทำอย่างไร ถ้ามันทำอย่างไรนี้ ถ้าเรามีครูมีอาจารย์มันจะย้อนกลับมา นี้อานาคามิมรรค อนาคามิผล อรหัตตมรรค อรหัตตผล อรหัตตมรรคนี้สิ่งที่มันละเอียดบริสุทธิ์มันตามความเป็นจริง นี้มันเป็นความจริง ความจริงในการประพฤติปฏิบัติ มันไม่ใช่เป็นความจริงโดยการให้ชื่อให้นาม

การให้ชื่อให้นาม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้เองโดยชอบ พุทธะ พุทธโธ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เขายกย่องสรรเสริญ สิ่งนี้มันก็เป็นการยกย่องสรรเสริญของสามโลกธาตุ แต่ความเป็นจริงสิ่งนี้เป็นสมมุติทั้งนั้น สมมุติบัญญัติๆ มันมีมา มีชื่อมีนามกันมาตลอด แต่ความจริงในใจอันนั้นนะ ความจริงในธรรมชาติอันนั้น ความจริงในสิ่งที่ทำลายต่ออันนั้น ถ้ามันทำสิ่งอันนั้น มันเป็นความจริง

การให้ชื่อให้นามก็เป็นอันหนึ่งนะ เราศึกษาชื่อศึกษานาม ถ้าเรามีการให้ชื่อให้นามกันมา ก็เป็นการให้ชื่อให้นามมาในทางโลก การให้ชื่อให้นามมาเป็นมงคลชีวิตในมงคล ๓๘ ประการ ธรรมสากัจฉา เอตมฺมงฺกลมุตฺตมํ การให้ชื่อให้นามกันมาก็เพื่อการศึกษาแลกเปลี่ยนเพื่อความเข้าใจในสังขารม ถ้าการศึกษาแลกเปลี่ยนในสังขารมนั้นเป็นมงคลชีวิต การสนทนาธรรมเป็นมงคลอย่างยิ่ง การสนทนาธรรมโดยการประพฤติปฏิบัติของเรา เรามีคุณธรรมสิ่งใด เรามีสติมีสมาธิมีปัญญาระดับไหน เราสนทนาธรรมกันเพื่อแยกแยะ เพื่อความดีงามของเรา

วันนี้วันมหาปวารณา ใครมีสิ่งใดเป็นประโยชน์ สิ่งนั้นจะเป็นประโยชน์กับเรา เราจะปวารณาไปด้วยจิตที่เป็นกุศล สิ่งใดที่มันผิดพลาด สิ่งใดที่เป็นการกระทำของคนนั้นมันแล้วแต่เขา เขามีสติมีปัญญาได้แค่ไหน

ถ้าเขามีสติมีปัญญาแค่นั้น เหมือนเด็ก เราจะสอนความรู้ที่สูงส่งให้กับเด็ก เด็กยังรับไม่ได้ แต่เด็กถ้ามันโตขึ้นมา มันอยากรู้อยากเห็นของมัน นี่เด็กเวลาที่มีการศึกษาไม่ชวนขวย เวลาโตขึ้นมาเขาต้องใช้แรงงานเพื่อดำรงชีวิตของเขา เด็กถ้ามีการศึกษา เขามีการค้นคว้าของเขา เขาชวนขวยของเขา โตขึ้นมาเขาจะมีสติปัญญาของเขา เขาจะทำหน้าที่การงานของเขาด้วยประสิทธิภาพความเป็นจริงของเขา

หัวใจของเราเหมือนกัน เราแสวงหาสิ่งใดของเรา ถ้าเราตั้งใจเพื่อทำความจริงของเราเห็นไหม การให้ชื่อให้นามนั้นอย่างหนึ่งนะ การให้ชื่อให้นามของโลก โลกให้ชื่อให้นามกันมา นี่กระแสสังคมเรื่องของเขา มันเรื่องของเขา

ถ้าเรื่องของเราละ เรื่องเรานี้ความลับไม่มีในโลก จิตนี้มันรู้ สุขก็รู้ว่าสุข ทุกข์ก็รู้ว่าทุกข์ มีก็รู้ว่ามี ไม่มีก็รู้ว่าไม่มี มันเป็นความจริงของมัน มันไม่ใช่เป็นการให้ชื่อให้นาม

มันเป็นปัจจัยตั้ง มันเป็นสันทิฏฐิโก มันเป็นสมบัติของเรา เราพยายามหาสมบัติอันนั้น
เพื่อเป็นอรรถัตถสมบัติของเรา เอวัง